

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Vér és szabadság.

A véres, izgalmakkal teljes események, melyek most a cár birodalmában játszódhatnak le, kiáltó tanulságai annak, hogy rettentő viharokon kell még keresztültesnie az emberiségnek, amíg el fogja tudni érni az általános kialakulás azon fokát, amelyen egyforma magasságban fog állani minden nemzet. Csakugy, mint száz és kétszáz esztendő előtt, most is óriási rázkódásokon kell keresztül mennie a nemzeteknek és népeknek, míg kialakulnak és megállapodnak.

S minél fejlettebb a kultúra, minél nagyobb haladást fog elérni a technika, annál véresebb és rémesebb lesz a harc, amelyet a felfelé törekvő rétegek fognak vivni, hogy erejüket, akaratukat érvényesítsék.

A forradalmi mozgalom, amelynek most Oroszország a színhelye, nem való a társadalmi harcnak ebből a fajtájából. Az a forradalom ez, amelyen a nyugati népei már 50—100 esztendő előtt keresztül estek. Az a harc ez, amelyet kivivtunk mi is, magyarok.

De sokkal nagyobboknak s rémesebbnek indul ez a harc Oroszországban. Rémeesebbnek, mint amilyen a francia forradalom volt, amikor patakokban ömlött a nemesek vére Páris utcáin s a fálvakban. Ugyan még bele fog telni egy kis idő, amíg a mozgalomból forradalom lesz, most még csak a véres sztrájkoknál s bombamerényleteknél tartanak, miután eddig még csak az elnyomott orosz rétegeknek egy kis százaléka, a gyári munkásság revoltál. A gyári munkásság pedig egymagába nem képes forradalmat csinálni. Oroszországnak vagy 80 milliónyi parasztsága, egy hihetetlen sötétségben és elnyomottságban élő embertömeg, amelynek sanyaru éjszakájába csak most kezd bevilágítani a megértés sugara. Öntudatra csak most kezdenek ébredni az elnyomott parasztság milliói, nemcsak a forradalmi mozgalom folytán, hanem a rettenetes gyötrelmek miatt is, melyek a háború folytán szakadtak a népre.

Százezernyi paraszt-család van Oroszországban, melyeknek minden épkezláb férfija kint harcol a mandzsúriai mezőkön, vagy csak kint harcoltak. A kegyetlenség és brutálitás, melylyel az orosz nép fiait a karctérre hurcolják, felülmúl minden képzeletet. Ezekhez hozzájárul az évszázados elnyomatás, a nyomor és sötétség, amely a hetven milliónyi parasztságnak osztályrészül jutott.

A háború nyomorúsága az a szikra

amely a parazsat lánggra lobbantja a cár birodalmában s a forradalom csak akkor lesz teljes, amikor talpra áll ez a parasztság is, hogy kieroszakolja az emberi jogokat a maga számára attól a hatalomtól, amely még most sem ismer más törekvést, csak azt, hogy meg tudja tartani a maga pozícióját. Ez a forradalom, amely fel fogja rázni minden rétegét az óriási népek, már csak hetek vagy hónapok kérdése.

S hogy a forradalom után, amely feltétlenül az elnyomott néposztályok győzelmével fog végződni, micsoda alakulás következik, az egyike a legérdekesebb kérdéseknek. A mozgalomban vezető szerepe van tudvalevően a szociáldemokratáknak, akik első sorban az általános választói jogot követelik. S meg fog történni az a soha nem tapasztalt eset, hogy egy olyan országban, amelyben a parlamentális élet csak kezdetét veszi, a legszélesebb jog alapján fognak választani. Ez társadalmilag is gyökeres felfordulást jelent, amelyből, hogy milyen kialakulás fog keletkezni, azt nem sejtethi senki sem.

Társadalmi és nemzetgazdasági szempontból is tehát felette érdekes a nagy szláv evolúció, amely helyesen kialakulva, esetleg irányt szabhat az egész emberiség haladásának. Azok az elemek, amelyek a harcot a hatalom ellen vezetik, abszolút modern emberek, akiknek lelkén átsűrődött a nyugati forrongó elemeknek tndata a szabadságról, népjogokról, és nemzetgazdaságról. Mit, hogyan fogják ezek a dolgukat csinálni, ha uralomra jutnak?

Nézzünk kelet felé, ahol most egy rettenetes vértenger árán születik meg az új rend. Tanuljunk és okuljunk.

A nő az élet harcában.

Lehet, hogy a modern haladás ellenségének fognak bennünket ezért a cikkért nevezni, de mi azért mégis kimondjuk őszintén, hogy ne rajongjunk a nők emancipációjáért. Mert abban a pillanatban, amidőn a nőknek a férfiakéval egyenlő jogokat és köteleességeket adunk, elvontuk őket eredeti természetes hivatásuktól és boldogtalanokká tesszük őket, de a férfiakat és gyermekeinket is.

A nő testileg és szellemileg gyöngébb a férfinnál. Csontjai vékonyabbak, az agyveleje könnyebb, akaratereje, fantáziája, idealizmusa szűkebb korlátok közé van szorítva. Ez tény, melyet az emberiség története és fejlődése a legmesszebbre menőleg igazol. Tudom, hogy sokan lesznek a tisztelt olvasók közül, akik e kijelentésért mogorva, maradi embernek fogják e sorok íróját deklarálni, holott az illető fiatal és teljes odaadással van a női nem iránt. De meg van az ítélete arról, hogy vége ott a családi boldogságnak, a nyugodt és kényelmes együttlétnek, a házaspárok lelki harmóniájának ott, ahol az asszony kint küzd

az étellel s férjével vállvetve keresi kenyerét reggeltől estig tartó munka között.

Az asszony hivatása az anyaság és csakis az anyaság. Ez a természet törvénye, amely parancs mindenk felett, s minél inkább eltávolodik valamely kulturnép a természeti törvénytől, annál inkább sülyed erkölcsében s hazát alkotó képességeiben. A nő az élet harcában csak a legeslegközéletsebb mértékben tud érvényesülni, iskolában, irodában, műhelyben s egyebütt csak a szürke napszamos munkát végzi. E munkában teste elhervad, színes lelke megfakul, kivész belőle az anyai s háziasszonyi hivatás iránt való érzék, elhidegül a gyermekei s családi tűzhely iránt. Férjében nem az élettársát, hanem munkatársát látja s mert reggeltől estéig idegenek között kenyeret keres, otthonától elszokik s a kellő mértékben meg nem becsüli.

Ilyen a kenyerét kereső asszony. Se magának, se férjének, se gyermekeinek nem telik öröme abban, hogy ő is dolgozik pénzért. Igaz, munkájával emeli a család anyagi jobblétét, de ezzel nem ér fel a feldúlt családi élet, a gyermekek nevelésének elhanyagolása.

Már régibb a sorsa a leánynak, aki a megélhetésért dolgozik s nem megy férjhez. Elszárad, elfakul ha tisztességes; tilos utakra téved, ha mégis ki akarja venni részét az élet örömeiből. S ezt rossz néven nem lehet tőle venni. Épp úgy mint a színésznő, a leánynak maradt hivatalnoknő, vagy egyéb alkalmazott is egészen más elbírálás alá kell hogy essék a szív és a vér világa dolgában. Annak a társadalomnak, amely a leányt kikergeti az élet harcába s nem tud neki férjét juttatni, nincs joga ahhoz, hogy vele szemben a föltétlen erényesség megkövetelésének álláspontjára helyezkedjék, mert ez barbár, igazságtalan, emóertelen követelés lenne. Ha a társadalom szemet tud hunyni azelőtt, hogy a férjhez menni nem tudó vagy nem akaró nő elárassza a hivatalokat, üzleteket, műhelyeket s fele áron dolgozván kiszorítsa onnan a férfiakat, akkor nem szabad megütköznie azon, ha a magára maradt nő nemcsak a munkából, de az élvezetből is ki akarja venni a maga részét. Igenis teljesen jussa van ehhez is.

S itt jutottunk el arra a magaslatra, amelyből tisztán láthatjuk, micsoda végtelen, feneketlen erkölcselenségnek mocsara lesz az a társadalom, amelyben a nő teljesen egyenrangú lesz a férfival, hasonló jogokkal és köteleességekkel.

A természet ereje köti le a nőt az asszonyi állapothoz, az anyasághoz s mihelyt ettől a társadalom eltér, bekövetkezik egy természetellenes állapot, tele bünnel és ridegséggel. A nő emancipáció bajnokai félrevezetik a világot, amely a modernség ostyájába göngyölt mérges pilulát mohón veszi be.

Halad s haladnia is kell az emberiségnek, de nem helytelen irányban. A természetes alap melyen a mi őseink is éltek, az egyedüli alap, amely az emberiség jövőjét biztosítja. A nők egyenjogosításával eltérnénk ettől az alaptól s megrontanánk a világot.

A férfi erősebb és durvább — az övé a küzdelem. A nő a gyöngébb, finomabb: övé a családi tűzhely. A kivételek csak megerősítik ennek a tételnek az igazságát.

Ujdonságok.

— **Április 11.** A magyar törvényhozás az 1848-iki törvények szentesítésének emlékeztetőre április 11-ét nemzeti ünneppé avatta. Március 15-ike a nagy alkotások születését, április 11-ike pedig azoknak királyi elismerését jelképezi. A nemzetnek évtizedekig tartó küzdelme nyert örvendetes betetőzést a negyvennyolcas törvények szentesítése által. Április 11-ét az idén is megünnepelték községünkben. A hivatalos körök testületileg vettek részt a róm. kath. templomban tartott istentiszteleteken. Az áll. elemi iskolákban ünnepélyek tartottak. — Szegvárott — mint tudósítónk jelenti — szintén szép ünnep keretében ülték meg április 11-ikét. Az állami elemi iskola összes növendékei nemzeti zászlók alatt vonultak d. e. 9 órakor a templomba, ahol Lakatos Antal hitoktató mondott misét, a kóruson pedig egy csapat növendék énekelt. Mise után az ünnepiesen dekorált „takarékpénztári“ iskolába vonultak a növendékek, ahol szép, nagy program következett. Kiemelendő pontja volt az itt lefolyt ünnepnek Vachó János áll. tanító tartalmas, szép felolvasása. Nagyon csinosan szavaltak a leány- és fiu-növendékek is, valamint hatásosak voltak a hazafias énekek is, melyeket a közönség állva hallgatott végig. Az ünnepélyen részt vettek az áll. iskolai gondnokság, Orosz János elnök vezetésével, valamint a községi előljáróság és az intelligencia.

— **A községi jegyzők fizetésrendezése.** A belügyminisztériumban — mint félhivatalosan jelentik — befejezték a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvény végrehajtásának nagy gonddal keresztül vitt előkészítését. A belügyminiszter már ki is utalványozta az összes vármegyék részére a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők fizetési-egészítési pótlékát az egész 1904. évre visszamenőleg. Az esedékessé vált kiadások fedezésére szánt összegeket a vármegyék március 31-ike óta felvehetik a kir. adóhivataloknál. Az összes vármegyék közül 32 vármegyében a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők járandósága véglegesen meg van állapítva. Ezekben a vármegyékben a jegyzők már egyenkint is felvehetik és megkapják járandóságukat. E harminckét vármegye között ott van a mi vármegyénk: Csongrád megye is.

— **Az új fiúiskola.** Az iskolaépítő bizottság hétfőn tartott ülésében elhatározta, hogy az iskolaépítéssel mely iparosokat biz meg. Eszerint a kőműves- és ács-munkát: Seres Lajos és Tormássy Miklós, az asztalosmunkát: Keresztes Áron és Seres György, a bádógosmunkát pedig Berger Lajos nyerték el. Fentiek a vállalati szerződést már alá is írták, melynek értelmében az építkezési munkálatok legkésőbb folyó hó 25-én megkezdendők.

— **Az ármentesítő társulat munkája.** A kőrös—tísa—marosi vízszabályozó társaság a tisztoltás megerősítéséhez még mindig nem kapott munkást. Már szerződésileg kötelezte magát az ígéretek betartására. A munkásközvetítő kapitány arról értesít, hogy a munkások szándékosan félremagyarázzák a szerződés pontjait, hogy munkába ne lehessen állani, végül mikor az ármentesítő társaság megbízott mérnöke kijelentette, hogy hát legyen kívánságuk szerint a feltétel, — akkor meg azért nem vállalták el a munkát, mert nem tudják, mit mondanak a vállalathoz a többiek. Mi a kisemberek mellett foglalunk állást, de a munkások ilyen magatartását nem helyeseljük s ez roppant károsan fog hatni,

mert a nép érdekeit szívükön viselő jóakarókat idegenítik el maguktól s attól lehet tartani, hogy mint megbízhatlan munkást számításon kívül fogja hagyni minden vállalat a vásárhelyi munkásokat.

— **Pusztaszer eladása.** Kecskemét város tulajdonát képező Felső-Pusztaszeren a legrégebbi haszonbéres földek bérlete f. é. szeptember 30-án (Szent Mihály napján) lejár. A város a bérleti szerződést nem újítja meg a bérlőkkel, hanem a birtokot örökáron eladásra bocsájtja. A gazdasági ügyosztály már közzé is tette az erre vonatkozó hirdetményt, amely szerint a legrégebbi osztású haszonbéres földekből a Péteri határon levő részletek közül a 25—31-ik részletek kettéosztva, 16 22 holdas részletekben; a szegedi országút és részben a közlegelőre dülő, 34—41-ik részletek 41—55 holdas részletekben, tehát mostani állapotukban örökáron fognak eladatni. Az eladásra árverési határidőül 1905. évi május 11-ik napjának reggeli 8 órája Felső-Pusztaszeren a helyszínére kitzetik. Az árverés kezdetét veszi a felsőpusztaszeri korcsmánál. Bánatpénzül a 25—31-ik részletekre 100 korona, 34—41-ik részletre 200 korona teendő le a hatósági küldött kezeihez, e nélkül az árverésen senki részt nem vehet. Legtöbbet ígérő vevő köteles a bánatpénzt a leütött vételár egyhuzad részére kiegészítve a gyűlés végleges jóváhagyásától számított 15 nap alatt a város házipénztárába befizetni; a vételár fenmaradó része a birtokba vételtől számított 5 százalékos kamatok mellett 30 év alatt is törleszhető. Vevő birtokba csak 1905. évi szeptember 30-án léphet. A birtokon levő épületeket, kutat köteles a vevő az előbbi haszonbéres birtokostól méltányos becsárban átvenni.

— **Szabad kikötő Mindszenten.** A földművelésügyi miniszter Mindszent községnek a szabad kikötő és rakodóhely kijelölése és használata tárgyában alkotott szabályzatát jóváhagyta.

— **A Mindszenti Katolikus Kör** az igazgató választmányának f. hó másodikán tartott gyűlési határozatából kifolyólag évi rendes közgyűlését e hó 24-én (Husvét másodnapján) délután 4 órakor tartja a kör helyiségében, melyre a kör összes tagjai ezúton is meghívotnak. A tagdíjak befizetése addig is Barna Benedek pénztárnoknál, vagy vasárnaponként délután a kör helyiségében eszközölhetők. Az elnökség.

— **Olcsóbb lesz a petróleum.** A petróleum-kartel választmánya elhatározta, hogy a kedvezőtlen piaci helyzet és a fogyasztás csökkenésére való tekintettel a petróleum árát leszállítja néhány fillérrel.

— **Kőműves-sztájk Mindszenten.** Ennyire ugyan még nem vagyunk, de nem lehetetlen, hogy a holnapi nap már Mindszenten is szünetelni fognak az építkezések. A nyugotról és északról beözönlő áramlat szele ugylátszik végig száguld nemcsak a nagyobb városokon, de fölkeresi a községeket is. Most a mi kis Mindszentünket érintette ez a fuvalom. Építő munkásaink ugyanis elhatározták, hogy szerény és méltányos követeléseiket egy memorandumba foglalják össze és vasárnap átnyújtják a mestereknek. Mindössze 10 órai munkaidőt és néhány százalék béremelést kérnek, ami, tekintve az élelmi cikkek magas árát és a mindenképpen nehéz megélhetési viszonyokat, nem is túlságos követelés. — Mi mindenesetre azt óhajtjuk, hogy a bérmozgalom, a lehetőség határai közt békés uton bonyolítottassék le úgy a munkaadó, mint a munkások közt.

— **Életunt műkertész.** Bozó Sándor mindszenti műkertész régóta meghasonlott már az étellel. Sokszor foglalkozott az öngyilkosság hátborzongató eszméjével, de tettét mind- eddig nem hajthatta zavartalanul végre, mert mikor odaért, ahol élet és halál keresztezik egymást, mindig akadt mentő, aki visszaadta az életnek. Folyó hó 11-én is megakart válni az élettől. Öngyilkossági szándékból föllopódzott Humay Nándor tanító padlására és ott akarta kötél általi kivégzési műveletét végrehajtani. A padláson elhelyezett száritókötelek gyöngének bizonyultak a delikvens súlya alatt, keresett tehát egy vastag kötelet, amelyet a gerendákon áthuzott, amint a hurkot elkészítette. Igen ám, csak hogy e procedura elvégzése közben, a háztetőről három cserép lehullott. — Az udvaron levők figyelmesek lettek a furcsa cseréphullásra, fölmentek a padlásra és ott látták a kötélén lógni Bozó Sándort. Persze hogy megmentették. Humay tanító igyekezett is megnyugtatni, hogy lesz ez még rosszabbul is. Lehet, hogy ez a vigasztaló beszéd, de az sem lehetetlen, hogy makacs szándéka ismét arra bírta, hogy há másképp nem bír megválni az élettől, hát a vonat elé veti magát. Meg is próbálkozott már azóta vele, de az sem sikerült. Hiába, vannak olyan dolgok, amelyek sehogy sem akarnak sikerülni.

— **Szabó ipari tanfolyam Hódmezővásárhelyen.** A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — hajlandó Hódmezővásárhelyre szabóipari tanfolyamot engedélyezni, ha erre megfelelő számu jelentkező akad és az ipartestület helyiségről gondoskodik. A tanfolyam Csontos Imre ismert szabóipari vándortanító vezetése mellett közvetlenül husvét után kezdődnek és három-négy hétig tartana. A tanfolyamon első sorban önálló iparosok vehetnek részt, de az esetben, ha az önálló iparosok a megengedett létszámot nem töltik be, figyelembe veszik a segédek jelentkezését is. Jelentkezni a vásárhelyi ipartestület irodájába lehet április 14-én délig.

— **A korcsmák vasárnapi munkaszünete.** Az országos magyar gazdasági egyesület közgazdasági szakosztályának legutóbbi határozata alapján a szegényebb népelemek erkölcsös nevelése szempontjából kívánatosnak mondotta ki a vasárnapi korcsmázásnak rövidebb időre való korlátozását. Ezért fölterjesztésben kéri a kormányt, hogy rendelje el a vasárnapi munkaszünetet a korcsmai és pálinkamérő üzletekre is oly képpen, hogy a 3000 lélek-nél kevesebb lakossággal bíró községekben vasár- és ünnep napokon a korcsma csak délután 4 órától esti 9 óráig tartható nyitva. A korcsmának és pálinkamérésnek a meghatározott időn túl való nyitvatartása az első és második esetben pénzbírsággal, a harmadik esetben az italmérségi engedély megvonásával büntetendő. Amennyiben a korcsma, vagy a pálinkamérés vendégei a tulajdonos, vagy üzletvezető felszólítására sem hajlandók a zárórát figyelembe venni, ezt kihágásnak kell minősíteni és ellenük a hivatalos eljárást megindítani.

— **Gyilkosság a kártya miatt.** Egy csongrádi tanyán történt, hogy tegnap délután együtt kártyáztak Csépe-Tari Pál, Ujszászi János, Ötvös Pál és Tóth János magyar legények. A kártyázás hevében összekaptak és lecsapták a blattokat, azután hazafelé ballagtak. Az uton Ötvös Pál, aki sokat vesztett a kártyán, hátulról fejbe ütötte Csépe-Tari Pált, aki nyomban összeesett. Hamarosan kocsira tették és bevitték a városba, de mire a Boér Antal dr.-hoz értek, a szegény legény kiszervezett. A kapa széthasította a koponyacsontját és ez okozta halálát. A hozzátartozóinak bevallotta, hogy ki ütötte le. Ezt különben nem tagadja a tettes sem, akit letartóztattak.

— Az anyós szerelme. Makóról jelenti tudósítónk: Suhajda Jánosné örmezői asszony pár évvel ezelőtt férjhez adta leányát egy Gidró Ferenc nevű emberhez. A leány nem szerette Gidrot s nem is akart hozzá menni, de Suhajdánának nagyon megtetszett a legény és így hozzáérszakolta a leányát. Mikor már veje volt, elhalmozta Suhajdáné szerelme számos jelével és folyton kísértette, de Gidró hű maradt feleségéhez. Ezt látva a szerelmes anyós, veje ellen fordult. Leányát felingerelte az ura ellen és megengedte neki, hogy egy Csaruda János nevű emberrel szőjjön szerelmi viszonyt. Jó ideig titokban maradt ez a férj előtt, aki azonban végre megtudta a dolgot és elakarta kergetni az anyósát. Az emberek csodálkozására azonban Gidó tünt el egy napon, azt híresztelte az anyósa, hogy megszökött. Tegnapelőtt aztán kitünt az eltűnés oka. Néhány munkás egy összemarcangolt férfiholttestet talált a mezőn, amelyben fölismerték az eltűnt Gidrot. A csendőrség kiderítette, hogy a szerencsétlent az anyósa, felesége és annak szeretője ölték meg. Aztán elásták egy gödörbe, ahonnan kóbor ebek ásták ki. A gyilkosokat már el is fogták a csendőrök.

— Hivatlan vendégek. Nagy Mihály Pálné sándorfalvi tanyaháza arról híres, hogy ott mindig füstöl a kémény, mert van mit a bográcsba aprítani. Sütnek, főznek, vendégeskednek és az arra járó ember orrát nagyon kellemes illatok csiklandozzák. Seres István közműveslegény is megszagolta a menyecske főztjét és attól kezdve nyálcsurgatva gondolt arra, hogy miféle inyenc falatok lehetnek a Nagy Mihály Pálné kamrájában. Mikor már lenyugodott a háznép Nagynénál, Seres István egy társával be is hatolt a gazdag éléskamrába és elemelt onnan egy dús lakomára való ételt. A törvényszék hat havi börtönt szabott most rá a falánk legényre. A társát nem tudták a törvény elé idézni, mert nem találták meg a kék cédulával. Ha kézre kerül, ő is a hűvösön emésztheti majd meg a lopott vacsora emlékét.

— Libátolvaj. Németh Jóska kisteleki legény Kutyanakon libát lopott és behozta Mindszentre értékesítés végett. A csendőrök azonban lefűlétkék és Jóska a bíró elé került.

— Te loptad azt a libát? — kérdi tőle a bíró.

— Én — feleli Jóska, miközben szürke szemei ravaszul fölcsillognak.

— Hát aztán miért loptál?

— Hisz nem is loptam én, csak elvittem. Ott lihegett szegény jószág egyedül a gyepen és úgy megsajnáltam a fárasztó menésében, hogy magamhoz vettem, ölembé fogtam és elhoztam Mindszentre.

— Gonosz volt a szándékod — feleli fejcsóválva a bíró. — De aztán hova tetted, kinek adtad?

— Eladtam egy uras házhon.

— Mennyi pénzt kaptál érte?

— Három koronát, meg két deci pálinkát az ötvenesből.

Németh Jóska kihallgatása ezzel véget ért. Bekísérték a dutyiba, amelynek rideg falai közt bizonyára megkeményül egy kissé a szíve burokja és jövőben jobban meg fogja fontolni, hogy a gyöppön legelésző elfaradt libát kiméletből elvigye-e, vagy csak ott hagyja a maga nyomorúságában.

— Humor a tárgyaló teremben. Becsületsértés vétségével terhelten állt egy magyar a bíróság előtt, mivel hogy a más asszonyát férje előtt leböcsmérelte. Mivel pedig a tárgyaláson kisült, hogy nem a leghizelgőbb kifejezésekkel illetve a panaszost, a bíróság 15 korona pénzbüntetésre meg egy csomó költségviselésre ítélte.

Mit hoz fel védelmére? — kérdi a bíró a nyakas magyart.

— Azt, hogy nem fizetek egy krajcárt sem, feleli kevélyen a vádlott.

— Az nem védelem, — mást nem hoz fel semmit sem?

— Nem én — mondja a vádlott — mert én ugysem fizetek semmit.

Az ítélet kihirdetése után a bíró kitanítja az atyafit, hogy most már ez ellen az ítélet ellen joga van felelkezni, mire megkérdi:

— Megnyugszik-e az ítéletben?

— Nem nyugszok én! — feleli a magyar.

— Hát felelkez? — kérdi ismét a bíró.

— Nem felelkezek — dühösködik az elítélt.

— Mit akar hát? jelentse ki, hogy megnyugszik-e, vagy felelkez.

— Sem nem nyugszok meg, sem nem felelkezek, — vágja ki mérgesen a vádlott, — én nem akarok tudni az egész dologról semmit s ezzel eltávozott.

A bíróságnak mit volt tenni, mivel nem felelkezett ugyan, de meg sem nyugodott, hát fel küldötte az iraiokat a törvényszékre, süssék ki ott, hogy mi volt a makacs magyar szíve szándéka.

— A dohányzás ártalmi. A dohányzás egészségi ártalmi, amint ismeretes, első sorban a dohányfüsttel beszívott és a szervezetbe gyorsan felszívódó nikotintól származik. De ezenkívül kénsavas, szénéleg, kénhidrogén, ammoniak és pyridinbázisok is vannak a dohány füstben, amelyek mind ártalmas természetű gázok. Különösen a cigarettá ártalmas, amelynek túlévezete néha még felnőtteknél is a szív tevékenységének súlyos ideges zavarait idézte elő. Számítalan uton-módon megkísérelték már a dohányzás ártalmait megszüntetni, vagy legalább is csökkenteni. A forgalomba hozott különféle nikotinmentes dohányok vizsgálata azt derítette ki, hogy ezek a dohányok legfeljebb csak csekélyebb nikotintartalmuak, de emellett az említett ártalmas melléktermékek egyáltalán nem kevesebbedtek. A dohányfüst megszürése, illetőleg az ártalmas gázok visszatartása szénnel, vattával, aszbeszittel, stb., szintén nem váltak be, mert csak kis mértékben tarthatók vissza az ártalmas anyagok a dohányzás okozta élvezetet pedig jelentékenyen csökkentik. Legújabbban a berlini egyetemi gyógyszerintézetben végzett kísérletekkel azt derítették ki, hogy a dohányfüst megszabadul az ártalmas gázok legnagyobb részétől, ha glicerinvaschoriddal átítatott vattán vezetik keresztül. Ez eljárásnál a dohány kellemes ízéből állítólag semmit sem veszít.

— A Magyar Hirlap ujitása. Érdekes hírt közölnek velünk a fővárosból. A Magyar Hirlap 15 éves fennállásának jubileumát azzal ünnepli, hogy f. hó 17-étől kezdve független politikai irányítással reggel helyett este jelenik meg a fővárosban s reggelre odaér minden vidéki város vagy helységbe. Együttel a világlapok mintájára egy specialitást is létesít, mely abból áll, hogy minden érdekes eseményt fényképfelvételekben ad közre. Mutatványszámot egy hétig ingyen küld bárkinek.

CSARNOK.

A leleplezés.

Takács volt az első vendég, ő maradt utolsónak is. Hónapok óta minden szerdán így volt ez. A fiatal asszony még fekete ruhában járt, amikor Takács már mindenütt mellette volt. Mikor pedig az asszony kacér és pikáns özevgyesége megelégedett azzal, hogy csak a ruhák színének bizonyos tompításával jelezte a gyászt, a fekete-fehér csikos ruhák korszakában. Takács határozottan kérő gyanánt jelentkezett. Az asszony azonban gondolkodott még. Habozott. Kitérő feleleteket adott. Várakozási időt, megfontolási időt kért — Takács nem értette a dolgot.

— Igaz vagy nem, Helén, — mondta neki keserűen — hogy már jogász koromban szerettem magát?

— Igaz.

— Hogy zokogott, amikor férjhez kényszerítették?

— Igaz.

— Hogy most független és vagyonos asszony és én is joggal mondhatom magamat vagyonosnak?

— Igaz.

— Hogy hét évig szolgáltam magáért?

— Igaz.

— Hát akkor — fakadt ki Takács — mért nem akar hozzám jönni?

Az asszony habozott.

— Mást szeret? — kérdezte féltékeny dühvel Takács?

— Nem, nem! — tiltakozott hevesen az asszony.

— Hát akkor miért nem mond igent? Választ nem kapott. Az asszony szeme

beletévedt a messzeségbe. Takács is elhallgatott, nézte ez asszony gondolkodó, okos fejét, finom homlokát, keskeny száját. Az asszony egyre jobban elgondolkozott és egyikük sem szólt.

Hallgatva ültek. Lassankint este lett már. A puha szobában meleg volt. A tiszta csend körülsimította őket. Jó volt így hallgatva ülni.

Mikor egészen leszállt a homály, Takács közelebb húzódott az asszonyhoz. Ez a mozdulat oly diszkrét, olyan kérő, olyan finom és olyan alázatos volt, hogy az asszony odanyújtotta neki a jobb kezét. Takács megfogta a keskeny kezét és nem mozdult többet. A csend tette, a magányosság, a szoba meleg puhasága, bizalmas mivolta, hogy meg sem csókolta a kis kezét, meg sem szoritotta, csak tartotta gyöngéden, óvatosan, bizalmasan. Egymás kezét fogták a homályban és egyik sem hajlott a másik felé. Csak ültek hozzásimulva a csendhez, a magányossághoz a tiszta, puha szép szobához.

Amint így egymás kezét tartották, világos volt, hogy jó nekik kettesben lenni távol idegenektől, zajoktól brutális lármától és durva fecsegésektől. Ebben a kézfogásban nem volt sem vágy, sem indulat, sem gerjedelem. A kézfogás nem volt más, mint jelzése annak, hogy az emberek között két ember örül annak, hogy összetartozik.

Egészen sötét lett. Egy hosszú félóra telt el így lágy, édes hallgatásban. Akkor bejött a szobaleány és meggyújtotta a lámpákat.

Az asszony fölkel. Idegesen járt-kelt a szobában és mikor a szobaleány kiment, az izgatottságtól reszketve szólt Takácshoz:

— Ha most őszintén válaszol a kérdésemre, rögtön megmondom, felesége leszek-e.

— Kérdezzen, — mondta meglepetve a férfi.

— Amikor mi néha egyedül vagyunk, amikor jön és amikor elmegy, maga meg szokta szoritani a kezemet. Az ajkába harap és fölfelé fordított villogó szemmel néz rám. Miért teszi ezt? . . .

A férfi zavarodottan nézett rá és szólni készült. Az asszony megelőzte:

— Azt akarja jelezni ezzel, hogy szeret? Hogy vágyódik utánam?

Őszintén válaszoljon!

— Igen.

— Tndom, a férfiak azt hiszik, hogy úgy lehet hatni az asszonyokra, ha fölforgatótt szemmel, összeharapott ajakkal elárulják, mutatják a szenvedélyességüket. De ez engem elremit, undorít, utálattal tölt el. Egy hosszú — nekem nagyon hosszú — házasságban kinosan szenvedtem az ilyen szenvedélyesség alatt. Nekem ez nem kell, én ezt gyűlölöm, utálok. Magát szeretem, Takács. Nyíltan megmondom, hogy szeretem. De elremitett, visszariasztott azzal, hogy forgatta a szemét, az ajkába harapott és összeroppanította a kezemet. Ma azonban egy fél óra hosszat ültünk itt együtt, kéz a kézben és maga nem tüzelt, nem lángolt, nem forgatta a szemét.

A férfi nem szólt.

— Takács, — kiáltott diadalmasan az asszony — maga csak játszott a vad szenvedélyt, a fékezhetetlen, vad vágyat, mert azt hitte, így hat rám, így hódít meg engem. A férfi mélyen elpirult.

— Pedig én úgy szeretnék élni — mondta az asszony — úgy szeretnék szeretni, mint most, ez alatt a fél óra alatt: csendesen, lágyan, diszkrétül, kinzó kitörések nélkül.

A férfi még mindig hallgatott.

— Takács — mondta remegve az asszony — ha maga őszintén bevallaná, ha igaz hitére mondaná, hogy a villogó szemforgatás, a kézropogtatás csak tettetés volt, csak képmutatás, ha bevallaná . . .

Csend volt. A kissé hizásnak induló, becsületes, nyílt arcú, szőke férfi mélyen lehajtotta sötétre pirult arcát és halkán mondta:

— Az volt.

— Akkor, — ujongott az asszony — akkor igen, akkor igen. Igen, igen, igen.

Biró Lajos.

Szerkesztői üzenet.

— L. Zs., Tégási tanya. Vettük ajánlva küldött levelét, amelyben helyreigazítást kér, ám mentésére nem hoz föl semmit. Mi az adatokat hivatalos helyről kaptuk és ez elég garancia volt a közlemény megírására. Ha azonban mégsem tudna megnyugodni, tessék nyíltan fölkeresni, mi nagyon szívesen meghallgatjuk a védekezését és ha ez igaznak bizonyul, készséggel regisztráljuk a dementit.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
OLOSKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth Antal könyvnyomtató műintézetéből, 1905.

A reklám!

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

laptulajdonos LEOPOLD GYULA szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnek hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Bokor Izsó

óras és ékszerész

Szeged, Kelemen-utca 7-ik szám.

a Lengyel-palota átellenében.

— Ajánl —

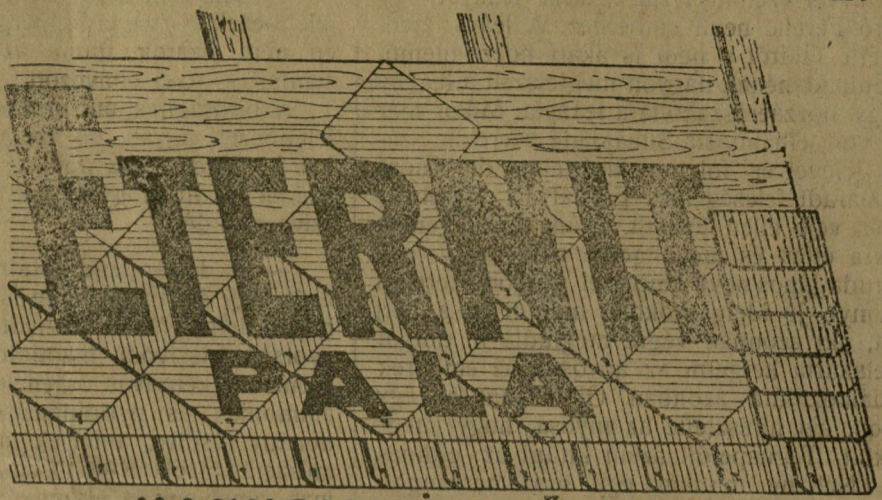
mindenféle divatos ékszer, menyasszonyi nászajándéknak alkalmas dísz tárgyakat, továbbá valódi svájci és hazai gyártmányu zsebórákat. — Nagy választék fal-, inga-, irodai és ébresztő-órákban, valamint ékszerekben. — Régi aranyat veszek vagy becserélek a legmagasabb árban új, divatos tárgyakért. — Vidéki megrendelések különös gondtal és figyelemmel gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Nem tetsző tárgyak a legnagyobb készséggel kicseréltetnek.

Husvétii
üdvözlőkártya
és képeslap a
legszebb kivit-
telben egyedül
Horváth Antal
papírüzletében
szerezhető be.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK HATSCHER LAJOS
BUDAPEST-VI. ANDRÁSSY-ÚT 33

Eladási hely: Löwy Albert cégnél Békés-Csabán.

Árlejtési hirdetmény.

Mindszent közönsége ezennel zárt ajánlati versenyt hirdet a község belterületén készítenő 2 hüvelyk belvilágú ártezi kut furási munkálataira.

A kellően lezárt ajánlatok az ajánlati összeg 5 százalékának megfelelő bánatpénzzel készpénzben vagy a föltételekben megjelölt értékpapirokkal felszerelve e hó 20-dikáig Mindszentben az előjárásához címezve nyújtandók be, ahol azok ugyanazon napon délelőtt 9 órakor nyilvánosan fölbontatnak.

Résztvehet a pályázatban mindenki, aki ezen munkálatokban való jártasságát elfogadható okmányokkal igazolja.

Ajánlatoknak tartalmazni kell azon kijelentést, hogy pályázók a végrehajtandó munkák feltételeit, a helyi viszonyokat ismerik, azokat elfogadják.

Későn érkező, hiányosan felszerelt avagy utóajánlatok kizáratnak a versenyből.

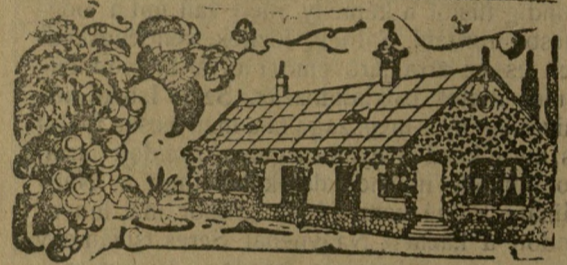
A község a beérkező ajánlatokból szabadon választhat, azokat esetleg teljesen visszautasíthatja.

Ajánlattévők ajánlataikkal 10 napig maradnak kötelezettségben.

Mindszent, 1905. április hó 11.

Koncz Lajos,
jegyző.

Veres Sándor,
bíró.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbségre dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem. Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kúszó természetű, mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz. Ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és „Delavare” sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep
-- Nagy-Kágya, Biharmegye. --

Ezuton is szives tudomására hozom becses megrendelőimnek,

kik a tavaszi felöltő és öltönyszövetek megérkezésére eddig várakozni szivesek voltak, hogy szöveteim mind **megérkeztek**

Egy levelezőlaponi értesítés után azonnal kijövök.

SZÁNTÓ JÓZSEF
FÉRFI-SZABÓ.
H.-M.-VÁSÁRHELY
A RÉGI GYMNASIUM ÉPÜLETÉBEN.

s a legszebb divatkelmék raktáron vannak. Kérem üzletembe kiválasztás végett szives fáradságukat, hogy kellő időre elkészíthessem azoka.

Egy jó házból való fiu üzletemben tanulólul fölvétetik.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és a legjobb kivitelen kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél Budapest V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselő: MÁRKUS JÓZSEF, Orosháza.